

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Januar 2025

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**autorisation af
udenlandske
sundhedspersoner**

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 22/2023 om autorisation af udenlandske sundhedspersoner**

20. december 2024

RN 412/24

Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 25. november 2024

1. Rigsrevisionen gennemgår i dette notat de initiativer, som indenrigs- og sundhedsministeren har iværksat som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner. Dette sker med henblik på at vurdere, om Indenrigs- og Sundhedsministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

Konklusion

Rigsrevisionen finder, at indenrigs- og sundhedsministeren har redegjort for, hvordan Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil følge op på de væsentligste kritikpunkter i beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger.

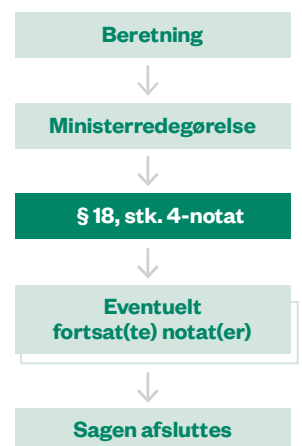
Indenrigs- og sundhedsministeren er overordnet set enig i beretningens konklusion om, at for mange ansøgere har ventet for længe på at få behandlet deres autorisations sag. Ministeren noterer sig, at det fremgår af beretningen, at liggetiden for vurdering af ansøgers uddannelse er faldet fra 2022 til 2023. Liggetiden er ifølge Indenrigs- og Sundhedsministeriets egne opgørelser faldet yderligere i 2024.

Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser videre, at Styrelsen for Patientsikkerhed foretog en vurdering af konsekvenserne ved at afskaffesprogrprøvekravet for sygeplejersker i 2023, og at styrelsen vurderede, at det ikke ville kompromittere patientsikkerheden væsentligt. Det er ministerens opfattelse, at beretningen viser, at evalueringsansættelserne virker som tilsigtet, idet ukvalificerede ansøgere ikke opnår varig autorisation, fordi evalueringsansættelsen afsluttes, hvis ansøgeren ikke har de fornødne kompetencer.

Rigsrevisionen vil fortsat følge og orientere Statsrevisorerne om:

- Indenrigs- og Sundhedsministeriets nedbringelse af liggetiden i autorisations sager.

I forbindelse med opfølgningen vil Rigsrevisionen give en status på udviklingen i antallet af afbrudte evalueringsansættelser, hvor sygeplejersker har udgjort en risiko for patientsikkerheden. Dette skal ses i lyset af, at indenrigs- og sundhedsministeren ikke har tænkt sig at foretage ændringer på området.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i september 2024 en beretning om autorisation af udenlandske sundhedspersoner. Beretningen handlede om, hvorvidt Indenrigs- og Sundhedsministeriet sikrer, at udenlandske sundhedspersoner kun får autorisation, hvis de har tilstrækkelige kvalifikationer, og om ansøgere med tilstrækkelige kvalifikationer får autorisation hurtigst muligt.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de Indenrigs- og Sundhedsministeriets forvaltning af autorisation af udenlandske sundhedspersoner utilfredsstillende. Statsrevisorerne bemærkede, at ansøgerne venter unødigt længe på at få deres autorisation, og at de i ventetiden hverken kan bidrage til det danske sundhedsvæsen eller opretholde deres kompetencer. Derudover kan langvarige autorisationsforløb medføre risiko for, at kompetente ansøgere helt fravælger at søge om autorisation i Danmark.

Statsrevisorerne fandt det bekymrende, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet har afskaffet sprooprøvekravet for sygeplejersker fra tredjelande, der søger om autorisation, uden at undersøge konsekvenserne. Statsrevisorerne konstaterede, at der er flere eksempler på, at manglende dansk kundskaber blandt udenlandske sygeplejersker har udgjort en risiko for patientsikkerheden.

4. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Gennemgang af ministerens redegørelse

Liggetid i autorisationssager

6. Statsrevisorerne bemærkede, at ansøgerne venter unødigt længe på at få deres autorisation.

7. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at autorisationsområdet i en længere årrække ikke har været prioriteret højt nok, og at der har været store ændringer i ansøgningsmønstrene fra udenlandske sundhedspersoner. Regeringen tilførte 5 mio. kr. i 2023 og 9,7 mio. kr. i 2024 til Styrelsen for Patientsikkerhed og Styrelsen for International Rekruttering og Integration for at nedbringe sagspuklen på autorisationsområdet.

Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser desuden, at regeringen i 2023 nedsatte en taskforce, der skulle komme med forslag til at smidiggøre og effektivisere autorisationsprocessen. Taskforcens arbejde mundede ud i Aftale om bedre og smidigere rammer for rekruttering af udenlandske sundhedspersoner fra tredjelande fra januar 2024.

En række af initiativerne i aftalen blev implementeret ved en ændring af autorisationsloven og udlændingeloven i juni 2024. Det gælder bl.a. en fasttrackordning, der gør det muligt for ansøgere at gennemføre en evalueringsansættelse samtidig med andre dele af autorisationsforløbet. Ændringerne skal sikre hurtigere adgang for efterspurgte sundhedspersoner, og at resurserne bruges på de sundhedspersoner, der gerne vil til Danmark for at arbejde. Indenrigs- og sundhedsministeren forventer, at initiativerne vil have en mærkbar effekt på sagsforløbstiderne for særligt efterspurgte sundhedspersoner.

8. Indenrigs- og sundhedsministeren noterer sig med tilfredshed, at Rigsrevisionen har bemærket, at den gennemsnitlige liggetid for vurdering af ansøgers uddannelse er faldet fra 2022 til 2023. Ministeren oplyser videre, at liggetiden forventeligt er faldet yderligere i 2024. Ministeren oplyser, at Styrelsen for Patientsikkerhed internt har opgjort liggetiden for ansøgninger fra sundhedspersoner, som er uddannet uden for EU/EØS, og hvor sagsbehandlingen er påbegyndt i 2024. Opgørelsen viser, at liggetiden gennemsnitligt er 114 dage. Den gennemsnitlige liggetid udgjorde 7,8 måneder, svarende til 236 dage, for sundhedspersoner, som fik autorisation i perioden 1. februar 2022 - 5. december 2023, jf. beretningens pkt. 41.

Rigsrevisionen angav i beretningen 3 initiativer fra Norge og Sverige, som bidrager til et hurtigere autorisationsforløb, og som Indenrigs- og Sundhedsministeriet med fordel kunne analysere fordele og ulemper ved at implementere. De 3 initiativer var et digitalt ansøgningssystem, systematiske opsamlinger på tidligere uddannelsesvurderinger og en maksimal ventetid på fagprøver.

9. Indenrigs- og sundhedsministeren mener, at et digitalt ansøgningssystem er et fornuftigt forslag, og at erfaringerne fra Sverige og Norge tilsiger, at et sådant system kan fungere sikkert og effektivt. Ministeren er derfor tilfreds med, at Styrelsen for Patientsikkerhed i juli 2024 har ændret ansøgningsproceduren for autorisationer, så dokumentationen nu indsendes digitalt, hvorefter ansøgeren bliver bedt om at eftersende nogle dokumenter som fysisk post for at kunne fastslå ægtheden og dermed undgå snyd. Styrelsen er ved at indhente erfaringer fra andre nordiske lande, der kun modtager digital dokumentation, for at vurdere, om det fysiske dokumentationskrav kan reduceres yderligere.

10. Indenrigs- og sundhedsministeren bemærker, at Rigsrevisionen i beretningen påpeger, at Sverige og Norge lagrer information om tidligere godkendte og afviste uddannelser i en database, og at dette mindsker behovet for ekstern assistance til vurdering af uddannelser. Ministeren oplyser, at Styrelsen for Patientsikkerhed er positivt indstillet over for dette tiltag. Styrelsen har i november 2024 drøftet emnet i "The Nordic Group for Healthcare Personnel", hvor de nordiske lande bl.a. udveksler erfaringer om autorisation af udenlandsk arbejdskraft. På baggrund af resultaterne fra denne erfaringsudveksling vil styrelsen vurdere, hvilke tiltag der kan implementeres i en dansk kontekst på dette område.

11. Det fremgik af beretningen, at Sverige har indført en maksimal ventetid på 4 måneder for fagprøver i forbindelse med ansøgninger om autorisation, og at det vurderes, at kravet modvirker unødigt ventetid og flaskehalse. Indenrigs- og sundhedsministeren finder umiddelbart ikke, at tiltaget er nødvendigt, da Styrelsen for Patientsikkerhed ikke har oplevet, at de halvårslige fagprøver blandt læger har været overtegnede de seneste år. Herudover er det muligt at oprette yderligere fagprøver, hvis kapaciteten ved den halvårslige fagprøve bliver udfordret. Ministeren oplyser, at der som led i *Aftale om bedre og smidigere rammer for rekruttering af udenlandske sundhedspersoner fra tredjelande* blev indgået en aftale med Københavns Universitet, hvor antallet af fagprøver til tandlæger øges fra 1 til 2 om året.

Indenrigs- og sundhedsministeren forholder sig ikke til fagprøver for jordemødre. Rigsrevisionen forudsætter, at ministeren på tilsvarende vis vil øge antallet af fagprøver for jordemødre, hvis der bliver behov for det, så ansøgerne derved hurtigere kan komme i beskæftigelse.

Sygeplejersker skal ikke bestå fagprøver som en del af deres autorisation.

12. Rigsrevisionen vil fortsat følge Indenrigs- og Sundhedsministeriets nedbringelse af liggetiden i autorisationssager.

Krav om sprogprøve

13. Statsrevisorerne fandt det bekymrende, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet har afskaffet sprogprøvekravet for sygeplejersker fra tredjelande, der søger om autorisation, uden at undersøge konsekvenserne. Statsrevisorerne konstaterede, at der er flere eksempler på, at manglende danskundskaber blandt udenlandske sygeplejersker har udgjort en risiko for patientsikkerheden.

14. Det fremgik af beretningen, at der pr. april 2024 var 6 sygeplejersker, der ifølge deres arbejdsgivere havde udgjort en risiko for patientsikkerheden i deres evalueringsansættelser, hvilket ikke var tilfældet for nogen sygeplejersker før afskaffelsen af sprogprøvekravet.

15. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at Styrelsen for Patientsikkerhed foretog en vurdering af de patientsikkerhedsmæssige implikationer ved at afskaffe sprogprøvekravet, før beslutningen blev truffet. Styrelsen fandt, at ændringen kunne foretages, uden at det ville kompromittere patientsikkerheden væsentligt.

16. Som det fremgik af beretningen, konstaterede Rigsrevisionen, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet har haft skiftende vurderinger af, om et sprogprøvekrav for alle sundhedspersoner fra tredjelande er nødvendigt for at sikre patientsikkerheden. I 2011 spurgte ministeriet eksterne fagpersoner til råds og vurderede herefter, at det øger patientsikkerheden at kræve, at alle sundhedspersoner fra tredjelande skal bestå en sprogprøve. I november 2022 vurderede ministeriet omvendt, at det ikke ville kompromittere patientsikkerheden at afskaffe kravet for sygeplejersker – denne gang uden at inddrage eksterne fagpersoner.

17. Indenrigs- og sundhedsministeren oplyser, at det er en væsentlige forudsætning for at opnå varig autorisation, at de sproglige kompetencer er tilstrækkelige til, at evalueringsansættelsen kan afsluttes med en positiv evaluering. Det er ministerens opfattelse, at beretningen viser, at evalueringsansættelserne, der indgår i autorisationsprocessen, virker som tilsigtet. Ukvalificerede ansøgere opnår ikke varig autorisation, fordi evalueringsansættelsen afsluttes, hvis ansøgeren ikke har de fornødne kompetencer. Det er ifølge ministeren som udgangspunkt underordnet, om afbrydelsen af evalueringsansættelsen skyldes sundhedsfaglige, kommunikative eller dansksproglige færdigheder.

18. Rigsrevisionen konstaterer, at sygeplejerskerne med afskaffelsen af sprogrøvekravet har haft patientkontakt undervejs i evalueringsansættelserne, og at de ifølge deres arbejdsgivere i 6 tilfælde har udgjort en risiko for patientsikkerheden på grund af manglende dansk kundskaber. Sygeplejerskerne ville med de gamle regler fra før juni 2023 ikke have haft patientkontakt, medmindre de havde bestået en sprogrøve forud for evalueringsansættelsen.

I beretningen undersøgte Rigsrevisionen evalueringerne af de første 91 sygeplejersker, som var begyndt i evalueringsansættelse efter afskaffelsen af sprogrøvekravet i juni 2023 og frem til april 2024.

Rigsrevisionen noterer sig, at indenrigs- og sundhedsministeren ikke vil ændre reglerne. I forbindelse med opfølgningen på udviklingen i sagsbehandlingstider for autorisationer vil vi orientere Statsrevisorerne om udviklingen i antallet af afbrudte evalueringsansættelser, hvor sygeplejersken har udgjort en risiko for patientsikkerheden som følge af manglende dansk kundskaber.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Autorisation af udenlandske sundhedspersoner (nr. 22/2023) 23-09-2024 Ministerredegørelse: Indenrigs- og sundhedsministeren: 25-11-2024	Finansudvalget: 03-10-2024 Sundhedsudvalget: 10-10-2024 10-12-2024		Indenrigs- og sundhedsministeren: 11-10-2024 (21)			